

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 20 września 1922 r.
sygn. akt III Kr 341/22**

Istniejące twierdzenie co do złejszej kwalifikacji czynu, jakkolwiek sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym, czy innymi twierdzeniami stron obliguje trybunał sądu przysięgłych do zadania przysięgłym pytania ewentualnego w kierunku tej kwalifikacji.

Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny wydał dzisiaj, dnia 20. września 1922 r., wskutek zażalenia nieważności oskarżonej Katarzyny Szmaciarz przeciw wyrokowi Sądu Okręgowego Karnego w Krakowie z dnia 9 kwietnia 1922 r., sygn. akt Vr IX 7016/21, którym uznano oskarżoną Katarzynę Szmaciarz winną zbrodni morderstwa z §§ 134 i 135 ust. IV u.k.¹ i skazano ją za to po myśli § 136 u.k. na karę śmierci, a w myśl § 389 k.p.k.² na zwrot kosztów postępowania karnego, po przeprowadzeniu jawnej rozprawy, po wysłuchaniu sprawozdania sędziego referenta, po wysłuchaniu wyводу zażalenia nieważności obrońcy oskarżonej, tudzież po wysłuchaniu wyводу wzajemnego zastępcy prokuratury przy Sądzie Najwyższym następujący wyrok:

po uwzględnieniu zażalenia nieważności znosi się po myśli § 348 ust. 1 k.p.k. zaczezione orzeczenie przysięgłych i oparty na nim wyrok i odsyła się sprawę do najbliższej kadencji sądu przysięgłych tego samego trybunału do ponownej rozprawy i zawyrokowania

Uzasadnienie

Zażalenie nieważności oskarżonej opartemu na przepisie nieważności z § 344 k.p.k. nie można odmówić słuszności bez względu bowiem na to, że obrona przy rozprawie głównej zażądała także postawienia pytania ewentualnego w kierunku zbrodni zabójstwa z § 140 u.k. był trybunał przysięgłych po myśli § 320 k.p.k. obowiązany już z urzędu pytanie takie zadać przysięgłym wobec tego, że oskarżona swym tłumaczeniu się twierdziła takie okoliczności, wobec przyjęcia których za prawdziwe, czyn zarzucony oskarżonej podpadałoby pod inny, a łagodniejszy przepis ustawy, aniżeli przepis w akcie oskarżenia przytoczony (§ 140 u.k. w przeciwstawieniu do § 134 u.k.).

Oskarżona tłumaczyła się bowiem tak w śledztwie wstępnym, jak i w toku rozprawy głównej, że żyła w ciągłych kłótniach z siostrą swą śp. Rozalią Szmaciarzówną, wśród których często przychodziło do bójek i to nie tylko rękami, lecz i na kije. Zeznała ona, że 12 października 1921 r. wieczorem Rozalia spóźniła się z swym powrotem do domu, dobijała się do okien i zamkniętych drzwi, a gdy je

¹ Austriacka ustawa karna z dnia 27 maja 1852 r., Dz.U.P. 1852 poz. 117.

² Austriacki kodeks postępowania karnego z dnia 23 maja 1873 r., Dz.U.P. 1873 poz. 119.

oskarżona odemknęła, przyszło pomiędzy nimi do wielkiej kłótni słownej, w czasie której Rozalia, chwyciwszy za miotłę teje styliskiem uderzyła oskarżona raz w głowę, raz zaś w ramię lewe, wskutek czego oskarżona przełęczniona i rozdrażniona chwyciła za siekierę w izbie leżącą, zamierzała uderzyć Rozalię obuchem po ręce, lecz uderzyła widocznie ostrzem w głowę tak, że ta upadła nie dając już znaku życia.

To tłumaczenie się oskarżonej, które by wskazywało na brak zamiaru zabicia, aczkolwiek pozostające częściowo w sprzeczności z wynikami rozprawy, a nawet z jej dodatkowymi własnymi przytoczeniami, musi się uważać za stanowcze twierdzenie okoliczności faktycznych, zobowiązujące trybunał do postawienia przysięgłym pytania ewentualnego w kierunku § 140 u.k. na zasadzie § 320 k.p.k., im bowiem łącznie przysługuje prawo oceny, czy ze względu na całokształt wyników rozprawy należy uznać stwierdzony przez oskarżoną odmienny od przytoczeń aktu oskarżenia stan faktyczny za prawdziwy lub nieprawdziwy.

Dlatego należało uwzględnić zażalenie nieważności oskarżonej dla zachodzącej przyczyny nieważności z pkt 6 § 344 pkt 6 k.p.k., znieść werdykt sędziów przysięgłych i oparty na tymże wyrok po myśli § 348 k.p.k. i przekazać sprawę temuż samemu sądowi do ponownej rozprawy na najbliższej kadencji sądów przysięgłych i zawyrokowania

[Przywołane przepisy: § 134 u.k., § 135 u.k., § 136 u.k., § 140 u.k. z 1852 r., § 320 k.p.k., § 344 k.p.k., § 348 k.p.k., § 389 k.p.k. z 1873 r.]